

ЕК: Въглеродният данък (СВАМ) за торовете няма да бъде спрян, въпреки пазарната криза

Автор(и): Растителна защита
Дата: 03.04.2026 Брой: 4/2026

Европейската комисия категорично отхвърли призивите за временно спиране на Механизма за корекция на въглеродните емисии на границите (СВАМ) при вноса на торове в ЕС. Въпреки напрегнатата ситуация на пазара, изострена от геополитическите конфликти, Брюксел настоява, че суспендирането на механизма крие повече рискове за европейската икономика, отколкото ползи, аргументирайки се със защитата на европейското производство и избягването на зависимост от внос. В отговор на недоволството заради високите цени (засилени от близоизточния конфликт), Брюксел залага на облекчаване на

определени мита и подготовка на мащабен план за трансформация на сектора на торовете, който ще бъде обсъждан в средата на месеца.

От началото на годината водещите европейски земеделски кооперативи и синдикати алармират за сериозни проблеми. Според данни на Сора-Cogesa, още през първия месец от влизането в сила на финансовите задължения по СВAM (януари 2026 г.), вносът на азотни торове в ЕС се е сринал с над 80% (до едва 179 хил. тона спрямо над 1.1 млн. тона година по-рано). Индустрията продължава да настоява за "незабавно спиране" на механизма за торовете, за да се защити европейското селско стопанство от загуба на конкурентоспособност, но засега Брюксел отказва да направи изключение.

Опасения от зависимост от внос

По време на заседанието на министрите на земеделието на ЕС на 30 март, европейският комисар по земеделието Кристоф Хансен „охлади ентузиазма“ на държавите членки, които се надяваха на изключение за азотните торове. СВAM, който на практика функционира като данък върху вноса на въглеродно интензивни продукти, изисква от вносителите да купуват специални сертификати.

„Спирането на прилагането на СВAM върху торовете, дори и да има правно основание за това в бъдеще, рискува да влоши зависимостта ни от внос. Затова трябва да бъдем много внимателни по този въпрос“, заяви комисар Хансен пред земеделските министри.

За да смекчи финансовия удар, Комисията вече е предприела алтернативни мерки:

- Спиране на митата за определени видове торове, идващи от държави извън Русия и Беларус.

- Намаляване на стандартната надценка (*default mark-up*) върху стойността на вноса на торове в рамките на самия механизъм.

Натискът от държавите членки расте

От другата страна на дебата стоят представителите на земеделския сектор и редица държави членки, които настояват за спешни действия. Високите цени и намалената

наличност на суровини, предизвикани от конфликта в Близкия изток, създават сериозни затруднения за европейските фермери в разгара на пролетната кампания.

Ирландският министър на земеделието, храните и морските работи Мартин Хейдън е един от най-големите застъпници за пауза на механизма.

„СВАМ създава риск от добавяне на още един слой инфлация върху разходите за торове. Ето защо подкрепяме създаването на механизъм за временно спиране на прилагането му по отношение на торовете, и то по възможно най-бързия начин“, подчерта Хейдън преди срещата в Брюксел.

План за действие и предстояща среща на върха

Вместо дерогация от екологичните изисквания, Брюксел подготвя нов План за действие за торовете, който ще бъде представен по-късно тази пролет. В тази връзка, на 13 април 2026 г. комисар Хансен свиква спешна среща на високо ниво със заинтересованите страни от сектора. Очаква се фокусът на новата стратегия да падне върху:

- Краткосрочни и дългосрочни структурни мерки за стабилизиране на пазара;
- Стимулиране на вътрешното производство в ЕС, за да се намали външната зависимост от трети страни;
- Подкрепа за фермерите за по-ефективно използване на ресурсите;
- Заместване на минералните торове с биобазирани и нисковъглеродни алтернативи.

Остава да се види дали тези стъпки ще бъдат достатъчни, за да успокоят европейските земеделци, които продължават да се борят с нарастващите производствени разходи и несигурността на глобалните вериги за доставки.